

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40

Pol leta 2.20

Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanikih“ se plačuje za navadno trisop. no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici oziroma „treh kron“, na starom trgu in v nanski ulici ter v Trzinu, via Caserma, 3.

Dopisi in naročnina naj se pošlja opravištvu „Soča“ Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se odlože pri opravištvu.

Govor državnega poslanca prof. Fr. Šuklje-ja. (Konec).

Naglašam, da je baš to tako hudo za nas, ker nemamo v večji in rodovitnejši polovici dežele prav nobene železnice, in so vsa naša prizadevanja za njo dosedaj bila neuspešna. Usojal sem se v tem oziru pred dvema letoma staviti resolucijo. Kaj je s to resolucijo, še nesem mogel zvedeti. Brez sledu je zginila in visoka vlada dosedaj še ni storila resnega koraka, da bi se naredila dolenska železnica, o kateri se že govori 25 let, in za katero je dežela pripravljena doprinesati velike žrtve. In tako godi se nam tudi v drugih ozirih.

Vzemimo n. pr. trtno uš, ki je velika nevarnost za naše vinstvo! V ta namen se je res postavilo 23.500 gl. v letošnji državni proračun; a če pogledate, kaj se je pri nas storilo, da bi se odpravila strašna nevarnost, prepričali so bodete takoj, da bi bilo še mnogokaj treba. Ameriške trte prodajajo za drag denar kmetom, ki večkrat še za sol nemajo, in poleg tega pa še take, da jih precejšnji odstotek ne uspeva. (Prav je!) Tu bode pač treba kaj več storiti.

To vse so stvari, katere visokej vladi najnujnejše priporočam. Dovolite mi kot generalnemu govorniku nekaj političnih opazek. Rad bi ogledal najprej onega poslanca, ki po staro tradiciji — če jo dobra, ne vem — vsako leto začenja to debato, to je spoštovanega gospoda poslanca notranjega mesta Graškega, viteza Carnerija.

Navadno potegne z direktorjem v predgrki k Göthejevemu Faustu; s tem pravi: Ihr wisset wohl, was wir bedürfen, wir wollen starke Getränke schlürfen.“ Rekel bi, da takrat ni bil sreden s svojimi ingredijenci. Jaz se pristavam k najpazljivejšim poslušalcem gospoda poslanca Carnerija in sicer iz dobrega vzroka. Stvarno budgetarnega se od njega malo naučim, a zato te odškoduje z obilnostjo krilatih besed, katere kar iz rokava siplje, in vrneš se zadovoljen na svoj sedež, kajti svst si si, da si jako obogatel zbirko parlamentarnih spemina vrednih stvari. Letos pa še tega ni bilo. Poslušal sem govor njegov, ga pazno prečital, toda našel sem le jeden stavek, ki spominja na stari čas.

To je stavek: „La večina hoče Nemce pripraviti ob stare pravice, ob vodstvo.“ V mnogojezični državi je popolnem prav, da narod, ki kar se tiče števila, duševnih in gospodarskih sposobnostij, prekaša druge

in daje tudi več vojakov, prevzame vodstvo. To je faktum, kateremu se vsi radi uklanjajo. Da bi pa to bila pravica, ki bi pristojala kakemu narodu, kot podedovano zgodovinski utrjeno pravo, kot pravica, ki velja za vse čase, ter izključuje tekmeča, te je nekaj, kar smo se morali naučiti šele od gospoda Carnerija. (Dobro! Dobro! na desnici.) In da se je ta stavek razlegel iz srede stranke, ki se ponaša s svojim liberalizmom, ki vedno govori o enakosti pred postavo, da ga slišimo iz ust moža, ki tako slabo govori o fevdalni politiki, ki pa na vso moč propoveduje aristokracijo plemena. (Dobro! Dobro! na desnici.) To bi bila stvar, kateri bi se bil moral jako čuditi, da je nesem slišal iz ust tega filozofičnega poslanca zelene Štajerske, katerega mnenje nekako čudno nasprotuje mišljenju drugih ljudi.

Sedaj začnem s poslancem Maggom. Govoril je prav za prav o budgetu, o državnem proračunu, tako malo, da bi ga lahko popolnoma prezrl, le jedna opomba se mu je čudna zdela tem bolj, ker jo je sekundoval poslanec Pichler, ki mi je jako simpatičen. Imenoval bi ga liričnega tenorja opozicije. (Veselo na desnici.) Gospod poslanec Magg govoril je o oni avstrijski državi, ki se je ustanovila na nemških tleh. Jaz ne vem, kaj je s tem mislil; če pa je mislil, da so bili izključno — in to naglašam, da se moje besede ne bodo kako zasukavale — izključno Nemci, ki so ustanovili Avstrijo, je to trditelj, ki res ni več nova, toda še manj pa resnična. (Odobranje na desnici.) Dve fakti se le morata jemati v poštev, ali se šteje za leto njene ustanove 1278, bitva pri Dürnkrotu ali Stillfriedu ob Moravi, kakor jo vi hočete imenovati; pri tem bi se moglo pač ugovarjati, da iz krvavega boja Habsburžanov in Premislidov ni izšla avstrijska država, temveč le domača sila Habsburžanov. Pa če se tudi postavite na to stališče, kak rezultat pa dobite? Ne bodem se oziral na ljudi moje narodnosti, ki so bili v tem boju. Štajerski „Reim-Chronist“ za katerega je gospod poslanec Menger tako uuet, če ga je čital, ne vem — pohvalno poudarja, da so se posebno Kranjci udeležovali boja na Moravkem polji. Kako so pa more prezreti to, da so se Ogrji udeležovali tega boja? Ohranilo se je pismo kralja Rudolfa, iz katerega se razvidi, da mu je ogerski kralj Ladislav bil pripeljal 56000 mož, ki so se — kakor zopet trdi štajerski „Reim-Chronist“ — jako hrabro bojevali v tem boju. Opozarjati hočem da je madjarski šovinizem starega in novega časa, začel s Simonom de Kéza i do

novejšega madjarskega zgodovinarja Szallay-a, to zmago reklamiral za ogersko in pripisoval zasluge zanjo le Ogram.

Vzemimo pa leto, v katerem je Avstrija res zgodovinski nastala (Dobro! Dobro! Prav res! na desnici), leto 1526, ko je Habsburžan Ferdinand po krvavih dogodkih pri Mohácsi dobil češko in ogerko krono. To je rojstno leto avstrijske države (Tako je! na desnici) No, če se k temu povrnemo, češke krone neso dobili s habsburškim mečem (Prav res je! na desnici), neso je pridobili s tem, da bi bile habsburške planinske dežele s svojo privlačilno silo g sebi pritegnili močnejši kraljestvi Češko in Ogersko, še celo po dednem pravu ne, če se govori o nemški habsburški dinastiji, rad bi z vso skromnostjo opozoril na to, da se — in avstrijski narodi so ponosni in srečni v tej misli — jako mnogo Luksenburške, jage-lonske in arpadске krvi pretaka po žilah naše dinastije, če se tudi ne oziram na rodoslovne razmere k hiši „Lothringen-Vaudemont“. Po dednem pravu neso pridobili češke krone, temveč češki deželni zbor dne 23. oktobra 1526 in svobodni volilni akt sta najboljši dokaz, da je hiša Habsburška dobila češko krono po svobodnej volitvi (Prav res je! na desnici) in nekaj podobnega se je zgodilo pri onaj manjšini ogerskih stanov, ki so se bili dne 1. decembra 1526 zbrali v Požunu, da svobodno izvolijo Ferdinanda ogerskim kraljem.

Govorilo se je tudi o slovanski ideji. Gospod poslanec Steinwender jo je omenjal in če se ne motim, sekundoval mu je gospod poslanec pl. Plener v tem oziru. Govorilo se je mej drugim o ruskih demonstracijah v Sloveniji, sklicevalo se je, kako pišejo naši listi. Od lojalnega nasprotnika in jaz zmatram in spoštujem gospoda poslanca pl. Plener-ja kot takega — bil bi pričakoval, da bode povedal popolno resnico. Par časniških člankov, ki so se priobčili v „Slovenskem Narodu“ od dopisnika, ki živi v Rusiji, neso obsodili samo skofje, temveč eminentno politično demonstracijo kranjski deželni zbor (Tako je! na desnici), potem občni zbor delniškega podjetja, čegar last je „Slovenski Narod“ in naposled so je še obsodili s spremeno v uredništvu tega lista. (Tako je! Čujta! na desnici.)

Če govorite o slovanskej ideji v Avstriji, slikate si na steno strašilo, s katerim bi mogli ostrašiti le politične otroke. Kajši odkritosrčno govorimo. Res je in jaz tega ne bodem oporekal, da se je v našem stoletju, v katerem gospoduje in vlada narodna ideja, avstrijski slovanski svet bolj zblizal, da drug za dru-

LISTEK.

Pepček in Pepica.

Novelca.

(Češki pisal Josip Kajetan Tyl; poslovenil Vlastimil).

(Dalje.)

X.

Pepica je plakala. Zarudele so jej hile trepalnice, in pod očesoma vili ste se ji rudeči progji.

„Ne toži, ne obupaj!“ teši jo Pepček, sam radi mehkega svojega srca solza v potokih prolivaje. „Ljubezen moja je trdna kakor skala. Govori zlobni svet, kar hočeš — ne dam se poročiti s to staro!“

„To bi ti tudi svetovala, ako nočeš imeti na duši smrtnega greha!“ zakrikne Pepica, in očesi jej zagorijo kakor gnjil vrbov les v ponočnej temi.

„Za Boga!“ vstraši se Pepček in po celem telesu ga oblije gosja polt. „Saj bi vendar ne zblaznila? — morda bi.“

Krojač ni videl kaj naj govori! Tako velike, tako goreče ljubezni se ni nadejal. On je tudi vedel, kaj je, kar ne da pokoja. Hodil je sicer v gledališče, a ni še vedel, da se srce žensko ne da meriti s krojaškim vatlom, da je žensko življenje brez moža kakor perance, ktere se lahko odpihne.

V prodajalnici tolika ljubezen — a doma tolika izkušnja! Zato bilo je v resnici potreba večih moči nego Pepčekovih. Pepček ni vedel, kje mu stoji glava; ko bi jo bil imel tako lahko prišito, kakor je sam prišival v poslednjem času gumba, odšel bi mu jo bil veter.

XI.

Pepček bil je hud — kar je mogel, storil je, da bi ohranil zvestobo Pepici — z volno si je mašil obe ušesi, da bi ne slišal zapeljivega glasu gospodinjinega; vendar slišal je praviti stvari o milej prodajalki. Vdova je bila premetena. Napravila je učenec, napravila pomočnike i druge ljudi, da so pred Pepčkom pravili, kako vsak dan zahaja gospod desetnik v prodajalnico k Pepici.

Pepček bil je hud. — Molčé gre v prodajalnico ter se postavi kakor sveča pred Pepico. Očesi njegovi bili ste v resnici dva plamena.

„No, kaj ti pa je danes prišlo v glavo?“ vpraša ga Pepica.

„Nezvesta!“ zaškriplje Pepček z zobmi in stegne roko.

„Za pet ran božjih!“ vstraši se deklica, poskoči k njemu ter ga prime za roko. „Kaj pa ti je?“

„Grenadira — to ti — kaj ne!“ zastoka mladenci in zaplače.

„Pepček! moj Pepček!“ vsklikne odkritosrčno prodajalka. „Kaj pa misliš? Govori zlobni svet, kar

hočeš, drugemu ne pripravljam svatbenih črevljev nego tebi“, ovijo se mu okoli vratu, in jeza njegova zgine.

XII.

Pepček se ni več jezil — radi tega pak razsajal je desetnik.

„Naj mi dadó mir, gospod kapról, pravim jim!“ bila je poslednja besedica, s katero ga je odpravila stvar, za katero bi bil, če treba i brez srebrnikov, preteklo ulico — tako se je bil zagledal v Pepico! A vendar mu ni nič pomagalo.

„A počakaj, škarjar!“ zamrmra ves togotén; „ti uže posvetim! Niti ti niti jaz ne bodeva slavila svatbe.“ Zraven nabije puško. — „A kaj je povedala!“ govori sam pri sebi dalje. „Da ne more brez njega živeti? Dobro — hahaha! Tedaj vsi trije pademo po enem stroju!“

V tem trenutku zaropóde bobnar, in skokom postavi se nesrečni desetnik v vrsto. Moral je danes na stražo na konjski trg. Bilo je v začetku sušca. Dan je bil jasen; solnce je lepo svetilo. Bila je nedelja in po konjskem trgu je kar mrgolelo ljudi.

Veselo je ropotal boben — a srce desetnikovo tolklo je močnejše. Po konjskem trgu hitel je tedaj z lahkim korakom krojaškim Pepček, in obličeje se mu je smejalo — gotovo je šel k Pepici. A blaženo smehljanje ljubljene ljubčka bilo je neljubljenemu ljubčku trpka satira, drignil je puško, položil jo na

Čutimo več interesa in to ne le za avstrijski slovenski svet, a za vse slovanske narode sploh da z zanimanjem zasledujemo njih kulturni napredek, ter se veselimo tudi njihovega političnega in državnega razvoja. Je li to mar kaj takega, kar nasprotuje avstrijske državnosti ideji, in bi jej bilo nevarno?

Tako ukoreninjena je ljubezen do svoje narodne posebnosti, do narodne individualitete v vseh avstrijskih Slovanih, da se brez razločka Poljaki in Čehi, Slovenci in Srbo-Hrvatje trdno držimo te individualnosti, da torej ne moremo postati žrtva političnega panslavizma (Dobro! Dobro! na desnici.)

Dobro vemo, ko bi kaka katastrofa zadela staro državo, kar Bog obvaruj, da bi zlasti mi zapadne predstraže, Čehi in Slovenci, ne zgubili le svoje narodne posebnosti, temveč tudi slovansko bistvo. Zato gadel ni političnega panslavizma v masah, že manj pa v krogih, ki morejo politično misliti. Vzбудiti bi ga mogle le okoliščine, ko bi avstrijsko Slované postavili s pogubno notranjo politiko pred alternativo, da bi morali voliti mej ljubeznijo do tega starega slavnege cesarstva in mej vernostjo in ljubeznijo, katero imamo do svoje narodnosti v prsih, na katero smemo biti ravno tako ponosni, kakor ste Vi na nemštvo svoje. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Z gospodom dr. Plenerjem bi se še rad pečal, a manjka mi časa. Samo jedno bi še poudarjal. V tej zadevi strinjam se z gospodom poslancem. Očital je vladi, da je vzgojila, vzbudila skrajne radikalne elemente.

Jaz sam se prištevam k zmernim, in dam si lahko spričevalo, da resno iščem sprave in sem zanjo vedno resno in iz vsega srca pripravljen. To rečem odkritoarčno; kakor bi moral obžalovati, če bi pri mojem narodu začel preobladovati radikalizem ravno tako me tudi ne veseli, da je na Češkem radikalni element jel prevagati, kakor kažejo najzadnje volitve.

To zmatram za nevarnost za slovanske koristi. (Prav res je! na desnici.) Če se postavimo na to stališče, ima gospod poslanec res prav samo v drugem smislu. Te radikalne elemente je pospeševalo polovičarstvo vlade (Prav res je! na desnici) in dalje je, tega ne prikrivam, sam naučni minister Gauč Mladodohom in radikalnemu elementu, katerega imamo seveda v voliko manjem številu, če tudi relativno vzamemo mej Slovenci, pridobil več privrčencev, nego bi jih mogli agitatorji, da nego bi jih moglo deset ljudskih tribunov z ono silno agitatorsko zmoglostjo, kakor jo ima dr. Gregr (Veselosť na desnici), spraviti na to stran. (Prav res je! na desnici.)

In sedaj prihajam h koncu. Odgovoriti moram na glavno vprašanje, katero mora generalni govornik sploh odgovoriti v svojih izpeljavah. Če misli večina dovoliti budget in zakaj je pripravljena to storiti?

Opozarjati moram pred vsem na to, da je v času, ko se je bilo posrečilo zastopnike velike večine avstrijskih narodov tukaj potisniti v opozicijo, ko je desnica zavzemala stališče opozicije, katere neso tako z baržunastimi rokovicami prijemali in božali, kakor se godi s sedanjo opozicijo (Prav res je! na desnici.), da je tudi tedaj desnica proračun, izimši nekatere budgetarne neznatne zaupne postavke, ne dovoli menjajočej se vladi, temveč „dem ruhenden Pol in der Erscheinungen Flucht“, državi kot takej. Kar je desnica storila v opoziciji kot takej. Kar je desnica storila v opoziciji kot manjšina, temu se ne more izogniti v svojem sedanjem položaju, vzlic temu, kar se je dogodilo.

Letošnja debata je pokazala, da je poslanec pl. Plener s svojo trditvijo, da je ministerstvo strankarsko ministerstvo desnice, jako začel s prave poti. Lepe sanje, katere je imel poslanec Steinwender o ministerstvu, ki plava nad strankami in vodi njih osodo, so se že davno izpolnile, ministerstvo Taaffejevo ni meso našega mesa in jaz mislim, da se mi ne bode ugovarjalo, da bi se vse frakcije desnice lepo zahva-

levo ramo, pritiskal — in pok! poslovil se je svinčeni ptič s puško ter odletel po ravni poti k Pepčkoveemu sreč!

Brez zavesti pade nesrečni pomočnik na trdi tlak; ni čuda, takov vdarec bil bi i kovača, kaj še le krojača podr! — a izvrstni strelec začne zmagovito vriskati. Najstarejši možje niso pomnili, da bi se bilo kdaj kaj takega prigodilo, ko se je (kakor se praški reče) „vojsko na varti aufgecivalo“! Kako so se pa še-le vsi začudili, ko je Pepček, kakor nič, zopet poskočil, razpel si telovnik ter začel gledati, kaj ga je vendar tako nemilosrdno vdarilo v prsi.

In glej, bila je v resnici svinčena kroglja! Predrži pak zaprto suknjo in lepo oprano zavrtnico, bila se je pod srajco predrla do krajarjev, ktere je zvesti ljubimec še zmerom nosil okoli vratu, vdrila je jednega izmej njih kakor skledico ter tiho v njem obtičala.

Prečudna osoda! — Vidiš, Pepček! zato ti je morala Pepica pri prvem snidenji 25 krajarjev preveč dati! Knj še bo iz tega, nadejal se tedaj gotovo ni.

lile, ko bi morale k svojim prištevati naučnega ministra. (Veselosť na desnici.) Jedna misel ma še naučaja z upanjem.

Brez večine se v ustavni državi vladati ne more, ni mogoče vladati s slučajno večino, temveč samo z zanesljivo večino. Poslanec Steinwender ozre naj se le v Nemčijo in pogleda, koliko truda je stalo velikega državnika ob Sprevi, katerega zmatra za polboga, da je dobil zanesljivo trdno večino.

Taka večina se pa ne more dobiti na onih klopek. Dovolj jasne so bile besede, katere je v tem oziru izustil načelnik nemško-narodne zveze, dovolj jasen je odmev, kateri so našle te besede v včerajšnjem, z elegijo naidihnenem govoru poslanca Hebske trgovske zbornice. Taka večina mogoča je le na klopek sedanje večine.

Jaz vendar malo predobro sodim o državniškej previdnosti gospoda ministerskega predsednika, da bi mislil, da bi on ne mogel poznati položaja in se ozirati na njegove zahteve. Mislim, da letošnja debata ne bode brez sledu šla mimo njega, da bode vendar nehal s sedanjo sistemom, katera ga je že stala toliko pristašev (Prav res! in Dobro! na desnici.), da bode v poslednji uri utrdil zaupanje, ki mineva. V tem zmislu zakličem ministerstvu: „Discite justitiam moniti et non temmere divos“.

V tem zmislu končavam in Vam priporočam prehod v specialno debato. (Živlino odobravanje in ploskanje na desnici. — Govorniku častitajo od vseh strani.)

Naš poklic.

„Oče! z nami bodi,
Kaži pravi pot,
Ki do sreče vodi;
Ti nam daj kreposti,
Da, kar sklene um,
V djanji naš pogum
Skaže brez slabosti!“
S. Jenko.

Kakor se morje neprestano giblje, da se ne usmrači iz okuzi, tako se mora posamen človek — pa tudi cela ljudstva in vesoljno človeštvo — gibati; da ne otrpne in propade. Dva činitelja sta torej, ki svet vravnava: čas in človek; nad njima čuva Božje oko. Vsemogočni je odločil namreč vsacemu človeku in slednjemu narodu svoj poseben namen ali poklic. In baš ta poklic, je tisti čudoviti motor, ki v človeškej družbi vse obstoječe obrača in spreminja.

Kak poseben namen ali poklic imamo danes Slovani? Na to eminentno važno vprašanje kratek in priprost odgovor:

Na smrt bolno in revno čez mero je danes človeštvo. Tega dokazovati menimo, da ni treba, kajti neizmerno zlo, ki vse stanove prešinja, bega in tlači, čutimo več ali manje vsi brez izjeme. Zatiranje, poboj, laž, kletev, tatvina itd. se je ko povodenj razlilo po vsi zemlji. In to neznošno stanje množi se od dne do dne. Kedo bode človeštvo rešitelj? Roman ne. German tudi ne! — Narod, spolnivši svoje zadačo, podoben je starcu, ki z vsakim dnevom bolj siten in bolj otročji postaja: postaran narod ne more človeštva preroditi.

„Kdo v bran se stavlil bode sili jezni,
Kdo luč prinesel bratovske ljubezni?“

Ali ne narod, ki največ trpi? Ali ne narod, kojega ptujci zovejo „misijonarja miru“, in „vojaka preporda“? Odkrito recimo, da nesrečne do konca nas bi hotel storiti, kedor nam bi hotel vzeti to vero, to pristržno prepričanje. Čemu neki je božja previdnost naklonila toliko neizmernega zla Slovanu poštenjaku? Ne za drugo, nego da v trpljenji očiščen in preroben druge očisti in prerodi. In res! ne, kedor je vajeu gospodariti in ukazovati, nego kedor je krivico voljno trpel, ta vé, kolike cene je pravica, v njem utripje blago in plemenite srce. Lu, ker ni pod milim nebom naroda, ki bi štel toliko zavidnih sovragov, nego jih broji narod slovanski, in, ker ga ni, ki bi takó voljno in udano prenašal storjene mu, v nebo upijoče krivice: jasno je in gotovo, da si je ljubi Bog to ljudstvo istinito izbral v „posebne namene.“ Feriunt sumnos — fulmina montes!

Ni nas ne, dohri Oče zastonj ustvaril
„ . . . ko listja, trave,
Pol sveta podaril
Sinom majke Slave,“
ni nam ne zastonj dal „dobro srce, um in pamet zdravo,“ in druge prelepe darove in sijajne lastnosti, s kojimi se odlikujemo.

Slovanstva poklic je torej jasen: preroben je bolne človeške družbe na katoliški podlagi.

Dopisi.

Iz Solkana, dne 15. maja. Preteklo nedeljo priredilo je „Števerjansko katoliško bralno društvo“ združeno z Vinogojškim društvom izlet na sv. Goro. Ob 4 uri zjutraj naznanjali so možnarji in zvonovi odhod iz Steverjana. Vrli Steverjanci zasedli so vozove in se odpeljali s krasno svojo zastavo proti

Gorici. Točno o petej uri bili so vže v narodnem Solkanu, kjer so jih z veseljem sprejeli solkanski prvaki.

Po kratkem oddihljeju se je začelo društvo pomikati proti sv. Gori. Sredi poti med Solkanom in sv. Goro so se društveniki odkrili in začeli moliti glasno in skupno sveti rožni vonec. Pri stopnicah bil je ginljiv prizor, kakor na povelje smo vsi glasno vskliknili z žalostnim sroem: Kje je oni Dolenec, ki je imel lansko leto na teh stopnicah tako krasen in ginljiv govor? Bodi mu zemljica lahka! Nato razgrnemo zastavo, gospod predsednik katoliškega društva stopi sredi nas in reče obrnjen proti svetej Gori: V prvo danas, o Marija sv. gorska, ima naše društvo srečo te obiskati na tem svetem hribu se zastavo svojo, na kateraj je podoba sv. Cirila in Metoda. Poklanjamo Ti to zastavo, o Marija, blagoslovi jo in prosí za nas! Sveta brata Ciril in Metod, prosita za nas!

Na to se pomika društvo naprej in tihoma moli vsak društvenik za razne potrebe svoje.

V cerkvi speli smo litanije pred Marijino podobo. Nato zapoje zbor pod vodstvom g. M. nekatero Marijine pesmi ter odide društvo se okrepčat. Malo pred deveto uro naznanilo je priterkovanje zvonov, da prične društvena maša in podamo se v cerkev. Po maši se je društvo zbralo pred Marijinim altarjem in zapelo več Marijanih pesmi in peva je litanije se poslovalo od nje.

Ko smo se približali solkanskim stebrom, jeli so pokati možnarji, prikazale so se zastave solkanske čitalnice. Predsednik solkanske čitalnice pozdravi in nagovori števerjansko društvo s toplimi in gorkimi besedami. Predsednik števerjanskega društva se zahvali in društvo se pomika pod združenima zastavama na županov okinčan vrt k kosilu. Po kosilu šli so nekateri h popoldanskej službi božji.

Ob 7 uri zvečer so se pa odpravili vrli Števerjanci se svojo zastavo proti domu in Solkanci smo jih spremili s čitalnično zastavo do konca vasi. Živio!

Iz goriške okolice, 6. maja 1888. (Goriško pokopališče in Dr. Rojic.) Raznesla se je novica po deželi, da novo goriško pokopališče ne bodo več prekopavali za mrličev, ampak le še za sajenje rastlin čez mnogo let, kajti napolnjeno z mrličev bode se moralo opustiti, ker Goričani bodo „večni.“ če bodo na njem pokopani, kajti zemlja na njem ne zakroji mrličev, ker je ilovnata in prenapolnjena z vodo. Zaradi novega pokopališča se je bila leta 1879. vnela pismena vojska — Na čelu protivnikom pokopališča kjer je sedaj — bil je g. Dr. Rojic. Ko so mnogi meščani goriškega mesta podpisovali nek protest proti prostoru za novo pokopališče, pridružil se jim je tudi naš rojak, a ne „tja v en dan.“ kakor so mnogi mislili, ampak kot strokovnjak preiskal je zemljo, pokopališča in na podlagi znanstvenega preiskovanja izrazil je svoje mnenje — popolnoma nasprotno takratnemu mestnemu starešinstvu. To je bilo poslalo na lice mesta komisijo, pet imenitnih zdravnikov: Dr. Maurovicha sedanjega župana, Dr. Luzzatto, Dr. Keršovanija, Dr. Pitanitza in Dr. Bressana, kateri so potrdili, da zemlja ugaja za pokopališče. Tej izjavi pridružila se je tudi vladna komisija — in Dr. Rojica so imeli za — in novo pokopališče se je pripravilo za par stotisoč goldinarjev.

Vse diši nekako po lanskej zadevi o bolnišnici usm. bratov..... Pa pustimo bolnišnico, morda pride čas, ko bodo tudi o bolnišnici govorila, kakor govore o pokopališču. Mestni zastop (županstvo) poslal je zopet komisijo (dr. Luzzatto, Dr. Pitanitza (oba ista ko 1879 l.) in Dr. Delpiro, da preišče in pretuhta, kako bi se pomagalo novemu pokopališču, in ta je zdaj spoznala, da zemlja na novem pokopališču ni sposobna, da bi trupla v nji strhnila. Čudno, a resnično. Mestni zastop je v večini isti (vsaj istih idej) kakor 1879 l. in lepo ga bo videti, kako bo napravljval zopet novo pokopališče. Pričakuje se, da imajo goriški meščani še toliko razsodnosti in proste volje, da dopuste, da novo pokopališče pokoplje tudi vodje sedanjega mestnega zastopa in njegovo stranko!

Dr. Rojic uživa sedaj sad svojemu tedanjemu trudu in zadostilo za nevšečnosti in napade od takratnih vodij mestnega zastopa. Kot tako zadostilo zmatramo brošuro trdega Italijana, odličnega mestnega starešina, v kateraj dovolj jasno šiba mestni zastop in poje hvalo g. Dr. Rojicu. To je klofuta mestnim očetom!

Iz Dornberške okolice, dne 24. maja. Žalostno je sicer gledati zdaj v prekrasnej pomladi, popolnoma gola črešnjava drevčesa, ki so kakor v mrzli zimi, brez listja, brez življenja. To je vse prouzročil nek črvič, ki že v cvetju drevo ostrupi takó, da nima ni sadja ni listja, katero pa stoprav meseca junija, julija poganjati začne. In dasi je skorej tretjina črešnjevih drevčes uničenih po onem črviču, je vse jedno letos tolikanj črešenj, da nimajo prave cene. — Ne vem, ali sta zamrznile Dunaj in Budapešt, ali pa nja trgovci — ker ni kupčije. Do danes so se

(Dalje v prilogi).

plačevale črešnje v naši okolici, namreč: Dornberg, Prvačina, Gradišče in Vogersko po teh le cenah:

Dne 14. maja po 60 kr. kilo		
15. " " 40 " "		
16. " " 25 " "		
17. " " 15 " "		
18. " " 10 " "		
19. " " 10 " "		
20. " " 8 " "		
21. " " 7 " "		
22. " " 6 " "		
23. " " 5-6 " "		
24. " " 4-6 " "		

Take cene niso nič, kajti prvi črešnje obirat z drevesa ni tako lahko, kakor kadar so vse zrele; niti delo se ne izplača. Ljudstvo vzdihuje, s čim bode davke plačalo. Bog varuj, da še bendima odvrže, potem z Bogom naša domovina! Do zdaj zarod dobro kaže, a ima tudi ugodno vreme. Gradiškutar.

Iz tolminskih hribov, 13. maja. (Izv. dopis.)

Soča premalo donša krepkih in raznovrstnih zanimivostij iz kotov in voglov naše pokrajine, kar bi dalo listu mnogovrstno lice ter bi tako vsakdo nekaj dobil zase v vsakej njeni številki — tako se sliši modrovati marsikdaj nekoje, katerim ni mogoče nikoli ustreči. — No, če bi imeli pravo ti nezadovoljniji, zakaj nikoli ne pišejo par vrstic za lokalni naš tednik, saj jim hvaležnega gradiva ne pomanjkuje! — Bojim se zamere! Kaj bo, če izvedo, da jaz v „čajtengne kladem“ itd. taki pomisleki marsikoga odvrtačajo od pisanja, da list nima mnogovrstnih dopisov.

Res, težko je dandanes raznim dopisnikom zlasti v nas Slovencih — ako prinese kak naš časnik dopis iz katerega vogla naše domovine, zanimajo se zanj in časnik kroži iz rok v roke. Tisti, katerim vsa zadeva, o kateri govori dopis, nič mari ni, smejejo se prav od srca, če dopisnik posebno robato ali pa trpko udriha po kakaj družbi, korporaciji ali še posebno po kakaj osebi — to je veselje! Pri takih ljudeh zadobi časnik kmalu velik „rešpekt“; ali vse drugače se obnašajo tisti, katere dopis obdeluje; le-ti se po navadi ne brigajo mnogo, kaj je vsebina dopisa in ali morebiti dopis ne govori čiste resnice, marveč iščejo le dopisnika, nad katerim hoče vsekakor izliti svojo jezo. In dopisnike ugani, posebno na deželi, to ni pretežko, vendar mnogokrat zadene maščevanje tudi nedolžne ljudi, ki so o kaki drugi priliki prišli v „črne bukve.“

Take in ouake razmere odvrtačajo torej dopisnike, da raje položijo pero za uho ter — k grehu molče ali pa — krivico voljno trpe.

Res je, malokdaj se komu prikupi pošten dopisnik v sedanjih čudnih časih; nevaležno je tako opravilo, — ali neobhodno potrebno. Hvaliti po navadi ne moremo mnogo, saj dobro hvali se samo devetkrat deset milij daleč, slišal sem nekaj starega moža. Po navadi hvala več škoduje, kakor koristi, — o tem smo se že prepogosto prepričali mi Slovenci, ki smo marsikaj hvalili v deveto nebo, kar je bilo komaj opombe vredno, — pa smo se potem praskali za ušesi. Za dopisnike pa je najobširnejše polje: graja in kritika; toda tega bi nikdo ne smel zlorabiti, saj že pošena graja in resnična kritika uzbujajo po navadi besne duhove. Časnikarska graja je nadalje potrebna za take okoliščine, katerih drugače skoro ni mogoče poravnati, vsaj dopisnikom ne in ti dajo povod, da se razmere spremenijo. Pa dosti o tem.

Tudi dopisniki iz naše deželice — če bi se tako silno ne bali! bi morali mnogo grajati. Včasih se še oglasi kdo, ki prav po gorsko opere kako društvo ali tudi kakega posameznika, kateremu bi moral biti blagor ljudstva pri srci, pa mu ni, marveč gloda le na to, da se — „na zgoraj“ ne zamere; pri tem uživa vsaj nekaj let — mir in še marsikaj drugega. — Ali višje ne vspne se noben dopisnik. Nikdo namreč ne zine besede, da vse naše oblasti je prav izvrstno nemškutarijo, da so vse uradne listine pisane izključno le v nemščini; nikdo ne zine besede, da se pošiljajo trdim sl. kmetom le nemški spisi; da se pacijo celo imena vasij ter se ne pazijo na uradno sprejeta, korektno pisana, kakor pred 20. leti, pod tedanjim glavarjem, pedantim deželnim kranjskim predsednikom, baronom Winklerjem. Pa dosti, da nepride o genj v streho — da nam kedo ne štoje v zlo, ker ljubimo svoj jezik, svoj narod in svojo domovino!

S tolminskih hribov, 22. maja. Gospoda Janeza Bevku, vikarja na Grahovem ni več — ta tužna vest je z žalostjo napolnila srce vsakemu, ki je poznal blazega Janeza. Bolan ni bil skorej nič; še v nedeljo 13. t. m. je uvaževal, pa med mašo mu je slabo prihajalo. V sredo mu je vedno slabše prihajalo in popoldne ni bilo več upanja, da bi okrevljal; malo pred polnočjo, na svoj god, izdihnil je svojo blago dušo, ves udan v voljo božjo, previden s svet. zakramenti. Mertoud je storil konec njegovemu življenju.

Pogreb bil je v petek popoldne, ker zarod bil

koštno soboto ni bilo mogoče ga z mašo pokopati. Žalost je bila občea; glasan jok zbranega ljudstva pri nagovoru župnika iz Podmelca jasno pričča, kako priljubljen je bil lj. Janez. Ni čuda! saj je bil v 36 letnem službovanju na Grahovem vedno z vsemi prijazen, gostoljuben, postrežljiv in pobožen duhoven; staro in mlado ga je dobro poznalo in kedor ga je videl, ne bode kmalu pozabil prijaznega obraza čestitega 73-letnega starčka. Kedar hudega ne dela tudi hudega ne prejme — to se je pokazalo pri pogrebu, ko se je zbralo deset duhovnov, sorodniki, župan in sodnik s Tolmina, župan Grahovski, žandarmerija, šolska mladina in mnogo brojnega ljudstva. Podmelški in domači grahovski pevci peli so nagrobnico. Grahovci bodo prej ali pozlej dobili drugega duhovna, pa smelo trdim, da drugega gospoda Janeza nikdar več! Bog daj večni mir in pokoj blagemu gospodu Janezu, prijateljem pa v molitvi blag spomin na njega. Pogrebna maša bode v ponedeljek 28. t. m.

Iz tržaške okolice, 13. maja. Slovenske ljudske šole v Trstu je prosilo l. 1883. nič manj ko 1429 slovenskih, v tržaškem mestu bivajočih očetov. Znano je našim čitateljem, kako je mestni zastop prestopil prek te prošnje — na dnevni red. — Tako se najložeje reši nevsučna prošnja! Proti takemu postopanju se je bilo politično društvo „Edinost“ pritožilo na c. kr. namestništvo, katero je priziv odbilo še le čez dve in pol leta. Proti temu se je zopet pritožilo isto društvo na c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje 6. avg. 1887. — a do dandanes še ni dobilo odgovora. To je res hitrost 19. veka! Kakoršna v Trstu, tako na Dunaji. Uboge kljuse koje vozi voz slovenske enakopravnosti, ono je počasno! ali pa je morda težko obloženo. . . . No, gosp. poslanec Nahberguj pa se je naveličal čakati odgovora v Trstu ter je šel sam na Dunaj ponj v državnozborniko dvorano. Interpeliral je v družbi mnogih poslancev gosp. naučnega ministra dne 29. aprila 1888.

1. zakaj c. kr. ministerstvo ni še rešilo dotičnega priziva; 2. ali hoče c. kr. namestništvo v Trstu ukazati mestnem zastopu tržaškem, da ustanovi prepotrebne slovenske ljudske šole? Interpelacija je tako na postavo oprta, da ni drugače, kakor da je bode moralo c. kr. ministerstvo ugodno rešiti — ako noče res Slovence popolnoma zavreči. Bomo videli, kako odgovori gosp. minister. Upamo pa, da naši bratje Slovenci v Trstu dobe kmalu slovenske šole, brez katerih je vse narodno delovanje skoro brezuspešno.

Kako pa v Gorici? Ali bi ne kazalo tudi tu pričeti v ta namen delovati? Tudi v Gorici je lepo število slovenskih starišev otrok, koji obiskuje italijanske mestne šole, kjer se poitalijančijo ter povsem odtujijo Slovincem. Še več, postanejo najhujši narodni naši nasprotniki, kajti poturica je huji, nego Turek. Gledati moramo Slovenci, da se nam ne izgubi več nobeden slovenski otrok. Zidosti, preveč so nas potujčili; bilo bi vendar enkrat čas, da se jim zoperstavimo. Vsakdo pa vé, da so ravno šole isto sredstvo, katero postavi jez raznarodovanju. V ta namen smo Slovenci ustanovili „družbo sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani, katera ima povsod po Slovenskem precej podružnic. Mnogo bode sčasoma pripomagal ista družba, a vsega ne bo zmogla. Posebno tam, kjer je postavno število otrok, naj se uporabi vsa postavna sredstva, da se prisili občine k ustanovitvi in vzdrževanju slovenskih ljudskih šol. Zdaj je na vrsti Trst, za njim naj pride Gorica in drugi krogi na Slovenskem!

Politični razgled.

Na Dunaji so postavili cesarici Mariji Tereziji velikanski spominek, koji je bil pretleko nedeljo z veliko slavnostjo razkrit. Cesarska rodovina in vse, kar je oličnejšega na Dunaji, prišlo je k razkritju. Spominek je podoba cesarice Marije Terezije na visokem podnožju in 4. jahajoči njeni vojskovodje, med njimi še vsakemu kmetu po imenu dobro znani Laudon. O zaslugah slavne cesarice Marije Terezije za državo je tudi med najpriprostejšem ljudstvom še mnogo ustnega izročila; dobro si ve povedati n. p. kako je ona omejila pravice grajščakov, da niso mogli več po svoji volji soditi kmetov ter kake pravice je dala selakom. Zgodovina pa nam pričča, kako je ona uredila pravosodje in šolstvo in kako je preosnovala vojaštvo, da je laglje zavračalo sovražnike domovine. Ona je bila dala državi boljšo podlago, da ni zaostala, kakor n. p. Turčija, ampak da je vspevala z drugimi in celo pred drugimi dr-

žavami. Tedaj zaslužila je najslavnejši spominek. Časopisi pišejo, da se bliža ministerska kriza. Mogoče, da Taaffe sam straši ž njo, da bi Slavonom zastavljeno besedo dobil nazaj, da bi Gautsch zaradi solidarnosti ostal. Ako je na ministerskej krizi kaj resnega, je vsled tega, ker se Poljaki nečejo udati vladi za nov davek na žganje. A kedo drugi more priti zdaj na krmilo? Levičarji vsaj niso mogoči in Andrassy s kakimi svojimi privrženci tudi ne. Cesar popolnoma zaupa Taaffeju in bode rajši sam segel vmes in zadevo poravnal, nego da bi odpustil Taaffeja. Državni zbor nadaljuje proračunsko obravnavo. Posebnega se ob tem ni pripetilo; za vse rezke govore pa nimamo prostora. V prihodnjih listih prinesemo govor poslanca Kluna.

Srbski kralj Milan mora biti čuden mož, da se vedno preganja s svojo soprogo kraljico Natalijo in sè svojimi ministri. Ministre ima skoraj vsak mesec druge; sedanji so komaj nastopili, a že se govori, da odstopijo in da pride zopet edini kralju priljubljeni Garašanin, ki je o svojem času delal spletke, da bi se kralj od Natalije ločil in z drugo žensko poročil in kateremu se je dopadlo, da so se Srbi se svojimi krvnimi brati Bolgari vojskovali in teptali.

Nemškega cesarja Friderika so bili najboljši njegovi zdravniki že pred 14. dnevi obsodili, da mu je k večjemu še 5 dni živeti, a zdaj poročajo listi, da se mu je zopet obrnilo na bolje; s tem pa se mu bolj podaljša trpljenje nego življenje.

Francoski general Boulanger potuje po deželi in mu že nazdravljajo: živio cesar! Iz tega bode težko nastalo kaj dobrega za Francijo.

Novjša poročila pravijo, da je bil knez Liechtenstein v avdijenci pri cesarju, ki je trajala tri četrt ure. Cesar sam je pozval kneza k avdijenci, pri koji ga je prosil, naj privoli z ozirom na skupno ministerstvo, da se preloži razprava o šolskem postavnem načrtu do jeseni. Princ je moral biti konečno s tem zadovoljen, ker mu je cesar rekel, da je vlada vsled Gautscha že itak prišla v jako siten določaj in bi imela zopet šolska debata neprevidne posledice. V zvezi s tem dogodkom je gotovo tudi zadnje dni razširjena vest, da se bo po sklenjenem državnozbornem zasedanju odpovedal naučni minister.

Zahvala in prošnja.

Na prošnjo v raznih slov. časopisih objavljeno so knjižnici, katero si je ustanovile „podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico“ z namenom, podajati podružničanom in mladini slovenski primerne poučnega in zabavnega berila, blagovolili darovati: blagorodna gospa Magdič iz Ormuža po č. g. Greg. Knapierju nad 100 različnih jako lepih in koristnih knjig, slavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 42 različnih knjig v več iztisih vkup 64 zvezkov, slavni odbor „Matice Slovenske“ v Ljubljani 7 različnih knjig v več iztisih vkup 36 zvezkov, bl. g. Fran. Piháč, trgovec v Beljaku, 18 različnih knjig in bl. g. Lipe Haderlap, pisatelj v Celovcu, 5 anopičev svojih „Koroških bukvic.“ Nadalje sta z namenom, da se omejeni knjižnici omislijo primestne knjige, blagovolila darovati: bl. gosp. Simon Rutar, c. kr. profesor in c. kr. okrajni šolski nadzornik v Spletu, 10 gl. in č. g. Janko Tikovič, kaplan v Wundschabu, 1 gl.

Za vse te problage darova izrekata podpisana najprisrčnejšo in najtoplejšo zahvalo; ob enem pa si dovoljujeta prositi še druge slovenske rodoljube, naj blagovolijo to domoljubno in koristno povzetje s primernimi darovi podpirati.*

Na Brnci dne 19. maja 1888.

MATIJA WUTTL

kmet in učelnik „podružnice sv. Cirila in Metoda“ za Beljak in okolico.

VALENTIN KRAUT,

župnik bršč in hč. knjižničar.

* Darovi naj se blagovolijo poslati s naslovom: Gospod Valentin Kraut, župnik na Brnci (Förstl. bei Villach).

Domače in razne vesti.

Naši naročniki naj izvolijo zanaprej odrajtovati naročnino in za inserate samo opravniku Likarju, trgovcu v semenjskih ulicah, št. 10 ali pa na pobotnice, ki jih je on podpisal.

Dosedanjim dolžnikom pa naznadiamo, da ne vtegnemo več dosti pisati in da smo imeli vže pre mnogo stroškov s poštnino za tirjanje, zato si moramo s tem pomagati, da pridemo s prihodnjo številko v Soči zaznanjati, koliko nam je kedo dolžan.

Soča je bila danes ocmi dan zaplenjena zaradi uvodnega članka: „Papež Lev XIII. in Slovansko“. Drugega lista namo izdali, ker nam vedina naročnikov neče redno odrajtati naročnine, da bi mogli poravnati tiskarske stroške.

Dopolnilne volitve v mestno starešinstvo gorisko so končane. V prvem razredu, ki je volil 15 t. m. prišlo je na volišče 280 volilcev izmed 390 vpisanih. Tako obilne udeležitve ni bilo v prvem razredu še nikoli, odkar ima Gorica svoj trestar statut (posebno občinsko postavo). Z nadpolovično večino so bili izvoljeni 3 starešini in sicer: Anton Nigris, zemljemerec, kandidat italijanske liberalne narodne stranke, 135 glasovi; Fr. Marzini, listni posestnik in Fr. Zoratti, duhovnik in posestnik, oba kandidata patrijotično-meščanskega volilnega odbora, prvi se 152, drugi se 145 glasovi. Za temi so dobili največ glasov in sicer: Ribard Vervega, kandidat katoliškega društva 135; dr. Jožef Batič, odvetnik, kandidat liberalno-nacionalnega odbora, 134; dr. Aleksij Rojic, zdravnik in kandidat goriskih Slovencev, 133; druge glasove so dobili, kolikor se niso razcepili, drugi kandidati liberalno-nacionalne stranke. Vsled tega bila je potrebna ožja volitev med R. Vervego in dr. Batičem, ki se je vršila o 5. uri istega dne. Vdeležilo se je 258 volilcev; Batič je dobil 140, Vervega 118 glasov. Prvi je torej izvoljen in to je prouzročilo velikansko veselje v obrežanem in neobrežanem Izraelu. Pristasi italijanske liberalno-nacionalne stranke bili so skoraj iz uma, ker so zmagali s tem svojim voditeljem, ki jim ga je podarilo rodovitno polje Šempaske.

Letošnje volitve so jako zanimive na mnogo strani. Stali so si v prvič nasproti upravitelji mesta in upravljenci (gli amministratori e gli amministratori). Upravitelji delali so z vso silo, katero jim podaja njih visoko stališče in še višje pokrovitelj; upravljenci delali so z vso obupnostjo, s katero maha celo vol okoli sebe, ko čuti, da pot, katero hodi, pelje v mesnico. Upravljenci ali prosti meščani, združili so se pod zastavo: enake pravice za vse; upravitelji bili so slozni v reku; mesto smo mi ter so se razupivali kot branitelji italijanstva, kakor da bi mesto živelo od italijanstva in ne od soldov, kate re mu tresejo tujci in slovenski deželani v prazni žep.

Meščani so bili razdeljeni v tri oddelke pod skupnim vrhovnim poveljništvom. V prvem oddelku, ki je imel ob čnem vrhovno poveljništvo, stali so zavetni nezadovoljneži od sedanjem mestnem gospodarstvu; v drugem so bili oni, ki slišijo na ime katoličkov, v tretjem pa Slovenci se svojo krepko disciplino. Vrhovni volilni odsek si je dal naslov patrijotično-meščanskega, kakor je v resnici tudi bil, ter se je nadejal pomoči od onih krogov, v katerih največjo korist je deloval. A v tem se je varal; podpiran je bil, dokler so bili na vrsti nezadovoljneži; ko se je pa pokazala zastava, zastava „katoliška“ in slednjic celo slovenska, nehala je podpora popolnoma ter se obrnila na stran mestnih upravnikov. — Vdova Marinella-Hesbader želala je odločno za svojega Antona Nigris in Angiolina baronisa Ritter odločno proti kandidatu „katoličkov“ R. Vervegu in proti Slovencu dr. Rojicu; prvič pravemu, ker se krepko poteguje za versko odgojo katoliških otrok v Rusiči; proti drugemu, ker je Slovenec. Tema gospema se morajo mestni upravitelji znehati, da sta zmagala Nigris in Battiggi (Batič) ter da sta propadla katolik Vervega in Slovenec Rojic. Te dve gospi delali sti popolnoma v duhu onih krogov, katerih zastopnica in posredovalka je baronisa Angiolina. Zadnja in Favetti bota nam nasprotovala tudi v prihodnje, ako bomo zshčevali, naj bi imeli katoliki ali Slovenci z drugimi enake pravice. Na nekem mestu velja namreč načelo, da katoliki in Slovenci je treba črtovati, če tudi bi imeli zmagati Battiggi. Sicer upamo, da razmere se spreminijo; a prepričani smo, da tudi če razmere ostanajo, čedi Gorica drugo lice, ako ostanajo stanovitni in blazni oni trije, ki so se pojavili pri letošnjih volitvah. Patrijotično-meščanska stranka je pravi izraz goriskega meščanstva; zato je gotovo v prihodnje zmagala njena, ako si ostane zvesta po letošnji sestavi, da ne bo paktirala z Angiolinami, ki dobivajo razsvetljenje od drugod — ali s Kvetinjem, ki sam sebe gotovo še bolj globoko pozna, nego ga je vrli gospod Marzini v famoznem odprtem pismu označil. — Da bi okoliščine in agitacija vredno opisali, morali bi izdati obširno knjigo. Vse stranke priznavale so si, kar koli mogoče, da bi dosegle svoj namen, posebno pa je letala želja narodno-nacionalne stranke, kateri vrli,

ko se jim razdene gnezdo. A propad v III. razredu poparil jo je tako, da je svojo firmo vže zgubila in se bila za volitev v II. razredu vže vdala osodi. Za volitev v I. razred je bila sicer še enkrat zbrala vse svoje moči a hlačami in krili, da je ad skrajnimi sredstvi spravila dva svojih v mestno starešinstvo; a to ji bo malo pomagalo; čas okode tekel bode naprej. — Omenimo le še, da so bili volilni imeniki tako slabo sestavljeni, da je pogreškov Slovincem in „tujcem“ na škodo kar mrgolelo. Novi starešini naj bi zahtevali, da se doda mestnemu tajuiku v tem oziru potrebno pomoč; drugače bo s časom polovica meščanov brez volilne pravice.

Gotovo ustrežemo našim čitateljem, ako objavimo nakatero „Corrierijev“ odbornike in agitatorje, kateri so na vse krpilje delali, da se ne tudi eden Slovincem prišel v mestni zbor. Med zagriženimi našimi nasprotniki so se nahajali: Brass Miha, vinotrtičec na Rajhovem dvoriši; Mužina, trgovec v bivši Farlanijevi prodajalnici pred Rajhom na Kornu; Bazzini, trgovec na Kornu v začetku ulice av. Antoda; Orzan, trgovec v gosposkih ulicah; Dell'Agata, kajarnar v gosposkih ulicah; Erzetič, zemljemerec; Fitz trgovec v Raštelu; Gasparini, zlatar v Raštelu; Mazzoli, drogerijar v gosposkih ulicah in nasproti postu; Marpurgo, trgovec z obleko na Travniku; Seitz, tiskar; Streinz, zemljemerec; Venuti, trgovec v Raštelu, dr. Vinci; dr. Verzegnassi; Ziani, trgovec na Travniku itd.

Presešla sta se prejšnji feden prečestiti g. Ant. Hvaliča, dekan iz Drezniče v St. Peter pri Gorici in prečestiti gospod Josip Tončič, vikarij z Opatjsela v Drezniče.

Potrebna prepoved. Komenško županstvo je prepovedalo vsako barantijo in prodajo v dan svetega Rešnjega Telesa. Tako prepoved je potrebna za vsak praznik in v vsakem kraju. Zakaj bi kristjani ne posvečevali nekoliko bolje praznikov! saj židi no barantajo tako o svojih praznikih, vendar bogatijo. Koliko lepega denara požre Slovincem ravno ta barantija! Mladost ima čas si ogledovati razloženo sleparijo — poželnje se vzbuli — kar eden kupi, prvoši si tudi drugi; otroci prosijo stariše in ti jim težko odrečejo, če tudi izdajo zadnje soldo, ki so bili za sol potrebni. Tako se o praznikih mnogo potrebnega denara zavrže za sleparijo.

Učiteljsko društvo za sežanski okraj bo zborovalo v Nabrežini 7. junija t. l. ob 10 uri dp. se sledečim vporočdom: 1. Prebere se zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo o društvenem letu. 3. O prirodopisnej zbirki v ljudski šoli, predava g. c. k. okr. šol. nadzorik. 4. Prostovoljno predavanje. 5. Poročilo blagajnikovo in polaganje računa. 6. Volitev 3 pregledovalcev društvenih računov. 7. Volitev društvenega odbora. 8. Razni nasveti. Odbor.

Vinarejsko društvo v Štanjelu imelo je dne 10. maja t. l. svoj občni zbor v Tomaju; kterga se je udeležilo 20. udov. Dnevni red veršil se je redno. Predsednikom je bil enoglasno izvoljen gosp. Jožef A. Fabiani in Štanjela; v odbor pa g. g. Černe Franc iz Tamaja, Živio Jožef, Fabiani Jožef iz Kobdelja, Puppis Anton iz Tamaja, Fabian Aloiz iz Auberera, in Močevar Janez iz Štanjela. Poročilo odborovo o društvenem delovanju pretečenega in tekočega leta in o stanju društvenega premoženja bilo je z vso zadovoljnostjo sprejeto.

Predlogi: naj se opravilni deleži porabijo naj prvo za isplačilo kupljenih vinogradov; naj si vsak ud po mogoče prizadeva še novih udov pridobiti in naj se da čast gosp. Ivanu Klobovsu za njegov trud in dosedanje delovanje posebno zahvala — bili so soglasno sprejeti. Potem je zaključil gosp. predsednik sejo o 5¹/₂ uri popolne in nazoči udje razšli so se s poslovom, zagotavlja se, da hodejo za društvo marljivo delovati.

Cepljenje koz vrši se v municipalnem poslopi 15., 22. in 29. dne t. m. in se boče ponovilo 17. 24. in 31. julija. Stariši naj poskrbe, do bodo njihovim otrokom cepljene, ker bodo kedaj morali imeti spričevalo o tem.

Psi začeli so stekati, zato je migistat zapovedal, da morajo imeti na gobcu oklepe ali pa morajo biti privezani, če ne se jih vlovi in ubije. V Cervinjanu je napravil stekel pes mnogo huđege; ugriznil je 1 moža, 4 dečke, 1 deklico in več pšov. Prešli terek so tudi po Gorici lovili nekega psa in ga ubili, misleč da je stekel.

Neznani tatovi so na Kristovem tržiču pretekli terek med 6 in 7 uro, ko je bila gospodinja tovarne v cerkvi pri litanijah, s ponarejenimi ključki odprli v spalnico in odnesli 3780 gl.

V Štorjani na Krasu so okradli neznani lopovi oudašjo cerkev v noči 26. aprila. Pobrli so vrednosti do 50 gl. Drugo cerkveno opravilo so pustili. Najhuje pa je hudodelstvo, katero komaj pamno imenovati. Brezverski in nečloveški lopovi onesestili so na nezasišan način malovraden kelih ter ga pustili. — Lepo reči se dogajajo letos, posebno v ne-

katerih krajih na spodajem Krasu. Žalostne prikazni, koje ne oznanjajo družega, nego še mnogo bolj žalostnih časov.

Sv. Cirila in Metoda podružnici v Trstu ste imeli občna zbora. Obe podružnici, moška in ženska, vrlo napredujeta. Uspeh se kaže v tem, da v Trstu vže obstoji otroče zabavišče ter da je občni zbor moške podružnice dne 29. aprila t. l. sklenil prositi od vodstva družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, naj vplete v dnevni red prihoda glavnne skupščine tudi točko: Ustanovitev prvega slovenskega razreda ljudske šole v Trstu s prih. šol. letom počeni. Iz tega povzamemo, da hodejo vrli tržaški Slovenci na vsak način pričeti s slovensko šolo, katera jim je res take potrebna, kakor ribi vode.

E. Winkler, c. k. konceptni praktikant, sin deželnega pred. učnika za Kranjsko, poročil se je z gospičo Berto Samassovo, hčerko lukajnjega c. k. dvornega zvonarja 16. dne t. m. v kapeli svetega Frančiška šentjakobske cerkve v Ljubljani. Slavnosti udeležili so se starši ženina in neveste, bratje in sestre — vsi v najokusnejši opravi. Slavnost vršila se je sijajno. V Ljubljani tako im. ušne poroke ne pomnijo.

Koroške bukvice izdaja Filip Haderlap v Celovci. Dobili smo 7 in 8 snopič, ki imata marsikaj ugodnega; le pisno posnemanje koroškega narečja še nam ne dopada, ker se z njim kviri pravopis.

Poziv. Dne 6. junija 1886. leta umrl je Božidar Raič, dne 16. novembra 1887. leta pa Fran Levstik, obo učenjaka in slavn pisatelja, obo nepozabljiva žalujobemu narodu svojemu, kateremu sta bila posvetila vse svoje duševne sile. Božidar Raič je vzbujal zlasti svoje ožje rojake na Štajerskem, katerim je bil neustrašen in neodmahljiv prvoboritelj, ter njihov zastopnik v deželnem zboru štajerskem in v državem zboru. Fran Levstik pa je kot pesnik in učenjak si pridobil nevenljive zasluge za razvit našega jezika in leposlovja. Obo počivata na Ljubljanskem pokopališči.

„Pisateljsko društvo“ je prevzelo skrb, da postavi obema spomenika, ki bodeta pričala o hvaležnosti Slovincem do svojih buditeljev in boriteljev.

Ker pa sta groba na takih krajih, da bi se po določilih, za Ljubljansko pokopališče veljavnih, mogla napraviti le majhna spomenika, sklenol je odbor „Pisateljskega društva“, kupiti zidano rako, kamor bodo preneseni ostanhi Božidara Raiča in Frana Levstika in kjer se jima postavita ob zidu spomenika. Toda stroški se bodo vsled tega izdatno povečali in doslej nabrani darovi, ki znašajo za Raičev spomenik 600 gl., za Levstikov 560 gl., nikakor ne zadostujejo za napravo lepih spomenikov.

Zato se odbor „Pisateljskega društva“ obrača do slovenskih rodoljubov, ki še niso v ta za vse Slovence častni namen dali svojega prispevka, ter jih nujno prosi, naj blagovolje pripomoči se svojimi doneski, da se postavita spomenika, dostojna Božidara Raiča in Frana Levstika.

V Ljubljani 12. maja 1888.

Odbor „Pisateljskega društva“.

Setve so letos zadosti dobre po vsem cesarstvu. Prav posebno lepo kažejo pa travniki. Trta povsod lepo kaže, le po nekaterih dalmatinskih krajih ne. Po Štajerskem pa jo je precej veliko pozimi mraz uničil. Slana je dosedaj prav malo škode naredila in še to k večemu le na črešnjah. Velika nadloga so gosence in rujavi hrošči, katerih je po nekaterih krajih vse polno, po drugih nič. Navadno o tem času vsako leto najhuje dežuje; letos pa je prav prijetno suho in gorko vreme: da le ne bi pomanjkavalo dežja. Na goriskem je posebno v hribih dravje prav lepo cvetelo, zato upamo mnogo dobrega sadja Bog ga daj!

Slovarska vzajemnost. Večini bralcev slovenskih časopisov je gotovo znano, da se je osnovalo kohoem lanskega leta v Pragi društvo, „Češkoslovenski spolek“ v spomin na lanski češki izlet v slovanske pokrajine in z namenom, da se seznanja ter približuje češki živelj slovenskemu. Pred kratkim brali smo v čeških listih, da je odbor omenjenega društva sklenol podpirati gmotno nekatera slovenska literarna in druga društva ter seznanjati svoje družavnike s njihovimi letnimi duševnimi pojavi. Podpredsednik društva, znani prijatelj Slovincem in vrli zagovornik češkoslovenske ideje, gospod J. Lego, naznanil je ravnokar naši „Matici Slovenski“, katerej je poverjenik in častni član, da ji pristopi kot ustanovni član. Živ dokaz bratake vzajemnosti, ki se nam v zadnjem času vedno pogosteje kaže dejanski. Slava!

Denar je slepar — zato je nevarno kazati ga. V Trsti prav pogostoma izginejo taki, ki ne znajo svojega denara prikrivati. Mestni malopridneži marsikoga oropajo in v morje veržajo. Kako prodrzli in grozoviti lopovi se nahajajo, vidimo iz naslednje dogodbe. Neki trgovski mladenec Grimme je v Trsti pozimi izgnil, da ni nihče vedel kam; mislilo se je, da je pobegnil s denarom, ki ga je potegnil za svojega

gospodarja. Pred nekoliko časom pa je v Pešti zasačila policija nekega Simitza pri tatvini, kateri je izpovedal, da je bil trgovec v Trstu in se je ovdal, da je odnot izvršil strašno ubojstvo.

Simitz je bil v Trstu od meseca novembra pr. leta brez zasluzka. Upniki so ga nadlegovali in zaradi tega je sklenol pridobiti si denarja, četudi bi moral koga opleniti ali celo ubiti. Prišel je na misel, da zvabi uradnika katere koli tržaške trgovske hiše v svoj stau, ko bi se prepričal, da ima isti denarja pri sebi ter ga ubiti. Svoj načrt je izvršil. Zahajal je v kreditni zavod ter opazoval, kdo dobiva največje svote. Dne 12. januarja t. l. popoldne je prišel nesrečni Grimme v zavod ter prejel okolo 700 gl. Simitz je to videl. Ker je bil Grimme mnogo slabši nego on, sklenol je takoj baš njega ubiti. Približal se mu je rekoč, da ima doma pismo za njegovega gospodarja in ga prosil, naj gre z njim na dom, da mu je izroči. Mladenič ga je ubogal. Jedva prideta v Simitzevo stanovanje, zgrabi Simitz Grimmeja in ga umori. Simitz je zatem povse mirnodušno preiskal žepe svoje žrtve, pobral denar in dragocenosti, katere je našel in potlačil mrtvo truplo v omaro, opral pod, da ne bi se poznala kri ter se zabaval se s svojimi znanci!

Proti zori še-le se vrne domov in ko zapre vrata svojega stanovanja, odpre se omara in ubiti pade iz nje. Simitz se je silno prestrašil, ali zavedel se je kmalu. Kupil je zaradi tega železno žico in velik okovan kovčeg, zavezal ubitemu roki in ga zaprl v kovčeg. Da ne bi se opazil smrad gnijočega trupla, polil je je z karbolno kislino ter se opravičil svojej gospodinji, da jo rabi, ker ga boli prst. Nameraval je truplo zrezati ter s časom pometati vse košččke v morje. Prišlo pa je drugače. S prisvojenim denarjem je poplačal nekoliko dolgov, ostalo pa zapravlil z malovrednimi ženskimi. Ko mu je začelo nedostajati denarja, napotil se je v Budapešto. Tam ga je dobila oblast v roke.

Ubojnik je stanoval z ubitim od 12. januarja do 22. februarja, dokler ni odpotoval iz Trsta, to je celih šest tednov! Plačal je o svojem odhodu stanovanje za dva meseca naprej in vled tega se je branila njegova gospodinja Marija Krakoviz, da se odnese kovčeg iz stanovanja kateri je hotel zapleniti neki upnik Simitzev, ker je mislil, da je obloka in perilo v njem! Kdo bi si mogel misliti, kakšno grozovito vsebino ima, kor Simitz ni nobenemu povadal o svojem hudodelstvu.

Pred obsodbo pride Simitz 21. junija. Kaj ga čaka, si lahko mislimo.

Iz Amerike dohaja nazaj v Furlanijo mnogo onih družin, ki so se bile lani tja preselile, pa ne z zlatom, kakor so upale, ampak v največi revščini. — Ljub je le doma, kedor ga ima in prav ravna! a Furlani (koloni, slabši od gostjačev in najemnikov) ga nimajo; posestnikov zemljo obdelujejo in jim dajajo vse, kar kaj vrednega pridelajo, sami pa se hranijo, da se Bogu smilijo. Zarad tega trpe bedne bolezn, da se sploh smilijo in se je sočutje do njih vže precej vzbudilo, a pomagati se jim hoče še le neka. ko tako, kakor da bi se hotelo — kožuh oprati pa ne zmociti ga, t. j. ubogemu kolonu naj se pomaga tako, da za posestnika ostane vse, kakor je bilo dosedaj. To pa je Soča vže večkrat razpravljala, da je nemogoče.

Izselitve v Ameriko se v nekaterih krajih ueprimerno množe, akoravno se novim naseljencem onstran morja ne godi ravno najbolje. Da je v severni Ameriki že vsega preveč, je znano. Vsled tega začeli so se ljudje obračati v srednjo Ameriko, kjer kopljejo veliki preliv, ki bo vezal Atlantiško s Tinim morjem. Res je ondi veliko delalcev treba — ker jih sproti toliko pomerje, da jih komaj nadomeščajo, ali godi se jim pa tako slabo vsled grozne draginje in nezdravega podnebja, da je ministerstvo notraujih zadev zaukazalo vsem deželnim vladam, kolikor moči ovirati izselitve v srednjo Ameriko. V južno Ameriko, v republiko Argentino, preselilo se je letos meseca aprila 10.000 ljudi lansko leto 7223.

Nove orgle napravili so Škrbinci na Krasu. Čast jim, ker so pred malo leti sezidali novo cerkev, zdaj pa so mnogo žrtovali za nove orgle. Izdelala sta jih brata Zupan v Kamnigoricu na Kranjskem. Veščaki pravijo, da so te orgle izvrstno delo. Brata zupan sta vže od pred znana dobra mojstra za izdelovanje orgel.

Ponesrečil se je č. g. dr. Lutman, župnik v Gorjah v Zilski dolini. V temni noči je zašel na strmo pečovje in padel tako nesrečno, da je obvisel na nogi, ki sta se zapletli v gostem grmu. Šest ur je tako visel, dokler ga nista našla dva delavca ter rešila gotove smrti. Ves se je pretresel, pljuča ima natrgana, nog ne čuti popolnoma; vendar utegne počasi okrevati.

Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod, s poljudnim opisom človeškega telesa, izdal in zložil je Dragotin Hribar; odobril br. Edvard Benedičič, nadzdravnik usmiljenih bratov v Šent-Vidu na Koroškem. Pogrešali smo take knjižice med slovenj in upamo, da bode vsakdo z veseljem

segel po nji. Sestavljena je jako previdno ter pisana v lahko umevnem jeziku. Služila bode posebno dobro prostemu ljudstvu na deželi, ker se lahko pouči o zdravilni moči raznih cvetlic, grmov in korenin, ter tako v navadnih boleznih pripravi dober lek. — Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 40 kr., s pošto 45 kr.

„Matica Slovenska“ izdá letos med drugimi knjigami tudi prvi zvezek Erjavčevik „Zbranih spisov“, ki se bodo prodajali v knjigarnah gotovo visoko n. d. ceno, za katero jih dobijo maticarji. Zato vabimo svoje rojake, naj bi se v obilnem številu vpisali v to naše provažno slovstveno društvo. Letnina znaša 2 gl. in se plača vsako leto najdalje tekom meseca junija. Za Gorico in goriški okraj prevzel je poverjenistvo dr. Ant. Gregorčič, profesor bogoslovja, ki sprejema oglase k pristopu in letnino. Pri tej priliki naprošeni smo opomniti, da nekateri društveniki niso še poslali po svoje knjige za lansko leto, ki se nahajajo pri čitalničnem čuvaji. Naj storijo to v kratkem, da ne bo nikakih nevšečnosti.

„Naša Sloga“, izborni ta list za tlačeno istrsko rajo, pritožuje se v dopisu iz Pulja (Pola) v 18. št., da nad 5000 hrvaških in slovenskih prebivalcev nima niti enega duhovnika, ki bi jim govoril v sladkem domačem jeziku. Imeli so sicer jednega, toda še tistega so jim odvzeli. Dopis krepko kliče na tisto mesto, kjer morajo skrbeti za duševno življenje vseh in ne le za Lahe, katerim vzdržujejo tudi cel mesec maj na drage troške tujega cerkvenega govornika. Radovedni smo, kaj dosežejo. — Sicer pa se dogajajo v poroško-puljski škofiji čudne stvari. Od pre mnogih žalostnih slučajev naj podamo le jeden slučaj za karakteristiko čudnih razmer:

Četrto nedeljo v postu naznanil je župnik Jakob Senčar v Foškulinu v cerkvi, da od tiste nedelje naprej ne sme brati več sv. evangelija po „š čavetu“ — v hrvaškem jeziku, sicer mu škof dr. Flašp mašo vzame. Narod se je pritožil proti takim svojevoljnim spremembam cerkvenim, ki ne spadajo v področje škofovo in cerkvi pač niso na korist. Tužna Istra! še cerkev naj bode proti tebi!

Honorar ali plača d. ru Mackenziju. Iz Londona javljajo, da je prejel ta zdravnik za dosedanje zdravljenje nemškega cesarja Friderika 8000 funtov šterlingov ali 101.280 gl., radi česar se po Nemčiji močno čudijo. Toda temu se ne smemo čuditi, če beremo, da mu je nek Američan plačal za en sam obisk 25 000 tolarjev. Neka bogata Angličanka, ki ga je poklicala iz San Rema, plačala je 1000 funtov šter. ali 12.660 gl. V Londonu sprejema na dan okoli 108 oseb, ki plačajo najmanj po 5 funtov šterlingov ali nad 60 gl. — Po tem lahko sodimo, kak milijonar more že biti ta učenjak.

Novi bankovci po goldinarji začeli se bodo izdajati v drugi polovici tega leta; najbrže že meseca julija. Bodo menda manjši od sedanjih

Ponarejeno vino. V Hyères na južnej Francozkej zbeležo je nedavno blizo 300 oseb na strašnih bolečinah v drobu, mrzlici in otrpljenji. Zdravniki so bili v velikei zadregi, tembolj, ker je več bolnikov umrlo, ne d. bi jim znali zdravniki pomagati. Posrečilo pa se je enomu izmed zdravnikov doznati, da so zboleli vsi tisti, ki so pili vina iz grofa Villeneuvejih zalog. Preiskava je res dokazala, da je vino ponarejeno in da sedržava jako močan strup. Vino je sodišče uničilo, grofa Villeneuveja pa zaprlo.

Apoftegmata ali izreki: Slovan, kar je, je sam od sebe. Res je sicer: Slovani smo prisiljeni učiti se ptujih jezikov, a to je ravno, kar nam daje veljavo in ugled!

Naši dobri prijatelji (P!) so nas hoteli ter nas še hočejo s svojimi jezici ugonobiti, a mi smo obrnili isti njihov jezik proti njim, s kojim jih tudi uspešno odbijamo.

Velike, v neob upjode krivice so nas trle ter nas še tarejo, a to je nam šola, da neprenehoma vežbamo svoje sile, s kojimi počasi zmagujemo.

Naši nasprotniki govoré in pišejo, da smo Slovani inferiorni drugim kulturnim narodom. To ni res! V istini jih celó prekosujemo. A, če smo v čem podreljeni, je zato, ker smo ptujcem — podrepica.

Proč z obziri! Kar je našega, naše bodi!

Zahvala.

Podpisani izreka tem potom najtoplejše zahvalo gospodu župniku na sv. Gori za uljudnost, gostilničarjem za postrežbo. Posebna čast in hvala bodi pa slav. čitalnici v Solkanu za presrčen bratski sprejem in gostilničarju gospodu Antonu Mozetiču za izvrstno točno in ceno postrežbo, katero bodo imeli izletarci v vednem sponimo.

KATOLŠKEGA BRALNEGA DRUŠTVA

v St. Frjannu, dne 18. maja 1888.

ODBOR.

Zahvala.

Štejem si v veliko dolžnost, zahvaliti se prav iskreno iz dna svojega potrtega srca, vsem onim gospodom duhovnim in sv. im, ki so s se svojo navzočnostjo, govorom in petjem itd. poveličevali tožno slovesnost, s katero smo dne 15. t. m. izročili materi zemlji telesne ostanke preč. g. Janeza Bevka, vikarja na Grahovem, preblagega mi strijca in velikega dobrotnika.

Tem potom si usojam znancem in posebno duhovnim, svojim sobratom, priporočiti ranjcega v posebno molitev. Bog plati vsem!

V Gorici, dne 24. maja 1888.

Dr. France Sedej
profesor bogoslovja.

„Slavija“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Čast nam je naznanjati, da smo vrhni zastop za pokneženo mejno grofijo Goriško in Gradiško izročili gospodu

Josip-u Valenčič-u
v Gorici

in da je naša pisarna od 15 t. m. naprej v ulicah S. Chiara št. 8. blizu gimnazije.

Glavni zastop vzajemno zavarovalne
banke „Slavije“ v Ljubljani.

„SLOVANSKI SVET,“

slovenski časopis, ki izhaja dne 10. in 25. vsakega meseca na 15. velikih straneh, objavlja politične članke in spise kulturne vsebine, kakoršni so za našo in sedanjo dobo, zlasti avstrijskim Slovanom, jako potrebni in važni. Priobčuje prevode slovenskih del, dopise iz slovenskih dežel in držav, vesti, dogodke in slovensko književnost. Cene je nenavadno nizke.

„Slovenski Svet“ stoji: za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr., za četrt leta 75 kr.

Naročnina se pošilja upravništvu „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani.

Izdajatelj: Fran Podgornik.

Razglas.

Nazuanja se, da je dne sv. Rešnega telesa v Komnu zabranjena vsaka javna prodaja blaga in vsaka barantarija.

ŽUPANSTVO V KOMNU

dne 12. maja 1888.

Josip Bizjak,

CIVILSKI KROJAČ V GORICI (pri mostu)
dela raznovrstce

pomladanske in poletne obleke

od 3. do 5. gl. in sicer: jopiče od 2. do 3. gl.; hlače ali pa životnike od 50 kr. do 1 gl.; suknje od 3. do 6. gl.

Naročila po želji izvršuje po najnovejšem kroji in za vsak stan po pošteni ceni. Uzorce pošilja po zahtevanju na ogled.

Tekoče zlato, tekoče srebro,

s katerim vsakdo lahko pozlati ali posrebrni okvire in lesene, rudene, papirnate, usnjate in vsakošnje reči, da so prav krasne in trajno svetle. 1 steklenica s čopičem se dobi za 1 gl.; 6 steklenic za 5 gl. s poštnim povzetjem pri S. FEITH-U v Brnu na Moravskem.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da dne 11. junija t. l. začne javna dražba (Kant) nerešenih zastav I. četrt leta 1887, t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca januarja, februarja in marca 1887.
V Gorici dne 4. maja 1887.

ZBIRKA

DOMAČIH ZDRAVIL,

kakor jih rabi slovenski narod.

S poljudnim opisom človeškega telesa,

Izdal in založil Dragotin Hribar.

Odobril br. Edvard Benedičič, nadzdravnik usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem.

Ta slovenskemu narodu zelo koristna knjižica dobiti je v "NARODNI TISKARNI" v Ljubljani, Gospodske ulice št. 12. — Stane 40 kr., po pošti 45 kr.

Knjigotržec J. Palik,

v Gorici na Travniku

ima veliko zalogo vsega, kar spada v področje knjigotržstva in točno izvršuje vsa naročila časopisov in muzikalij. Pri njem se dobe vse raznovrstne šolske knjige, papir, pisanke, sviučniki, peresa in vse, česar se potrebuje v šoli in v uradnihi. On prodaja po najnižji mogoči ceni. Gg. učij eljem pa cene še posebno znižuje.

Priporoča se p. n. častitemu občinstvu, da bi blagoljno hodilo k njemu nakupovat in naročevat.

Št. 666,

Razpis učitelj. služeb.

V tem okraji se s tem razpisuje službe učiteljev-voditeljev enorazrednic na Berjah, v Gradišci, v Ligu in v Vedrijanu.

Dohodki so 3. pl. vrste poleg dež. š. postav 10. marcija 1870. in 4. marcija 1879.

Prošnje s postavnimi spričevali sposobnosti, za zvananje prosilce se spričevalom c. k. okraj. zdravnika, je vložiti do 24. junija t. l. sem-le po predpostavljenih oblastnijah.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET,
v Gorici, 6. maja 1888.

Gospodu **G. PICCOLI-JU**, lekarju
"pri angelu" v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavanja in želodčnega krča, da ga je ta bolezen vsega shujšala in skoro uničila. Pri njem poskušal sem vsa sredstva, ki nam jih naša véda zadaje in tudi nisem pozabil najrazličnejših rudinskih vod. Toda zboljšek bil je le za malo trenutkov. Slednjič si domislim, poslužiti se Vaše zelo pohvaljene esence za želodec, in vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je moj sin porabil samo 6 steklenic popolnoma ozdravel.

Pri takim vpehn morem Vašo esenco le najgorkeje priporočati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate žile itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje hvalečnosti kot v resnici zaslužno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

Dr. Leon Levi.

Hiša na prodaj

v Gorici pri Sv. Roku, via Canonica št. 6, z dvoriščem in vertom; ima vse komoditete za zasebnika, kakor tudi za obert ali trgovino. Cena primerno nizka. Podrobno pové uredništvo

MARIJACELJSKE KAPLJICE

so izvrstno zdravilo za vse želodčne bolezni; nepresegljivo zdravilo so ob slabej slasti do jedi, slabem vdihu, napananju, kislem zdrigovanju, zvijanji po trebuhu, prehlajenji želodca, zgagi, nabiranji skamenelca, za odpravo preobilne žleze, bledice, gnjusi in riganja, glavobola od želodca, želodčevega krča, je proti otrjenja in zagati, preobjedi in prenapitji, glistam, bolezni na vranici, jetrah in zlati žili.

Cena male steklenice z naznanilom uporabe je 35, večje pa 60 kr. Osrednja razpošiljavnica je v Kromerizah.

Marijaceleske kapljice niso skrivšno zdravilo. Njih sostanski deli so naznanjeni na listku o njih uporabi.

Prave Marijaceleske kaplje se dobo skorej v vseh lekarnah v ovitku z rdečo znamko zgornje podobe zalepljenem.

V Gorici jih imajo lekarni Gironeoli, Cristofolletti, Kürner in Pontoni; v Sezani pa Philip Ritschel.

KMETOVALEC

je edini slovenski, gospodarski list s podobami, ki izhaja dvakrat na mesec na celi polji in prinaša poljedelsko, živinarsko, vinarsko in drugo članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobe vse izišle številke tistega letnika.

KMETOVALEC.

VRTNAR

je list s podobami, ki prinaša sadjarske in sploh vrtnarske članke in izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobe naročniki „Kmetovalca“ zastoj.

MARTIN POVERAJ,
civilski in vojaški krojač.

BOGATA ZALOGA VSAKOVRSSTNEGA SUKNA

ter

izdelanih suknenih oblek
in sicer po naslednjih cenah:

spomladanske in letne obleke od gl. 8 naprej	
„ „ jopiče	4.50
„ „ hlače	2.50
„ „ suknje	9.—
salonska obleka	25.—
obleke za dekllice in dečke	1.30
plašči za dom in za dež	9.—

Naročila se po želji izvršujejo po najnovešem kroju za vsak stan in po pošteni ceni.

Uzorci se pošiljajo po zahtevanju na ogled.

V Gorici, na Travniku, nasproti vojašnici.

Franca „čisti hitro in gotovo.“
professor Karl pl. Braun na Dunaji.
Jožefa ne uzrokuje nikakih težav
professor pl. Bamberger na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno, ko
druge grenke vode.“
Vrelec Professor Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANCA JOŽEFA GRENKI VRELEC. Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofolletti, in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dolge njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in prečonejo prav kmalu najtrudoviteše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrozajo zoper hemorojide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadložnostih, zoper beli tok, božjast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregrajajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljavo pa odino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni K. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu.
Ena steklenica stane 80 novcov.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kisleci največ natrona in dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, želodci in črevesu, pri vredu katarah in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vseled obilne oglene kisline in oplenokislega natrona, prijetnega okusa in pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gasoča pijača, koja imenujejo mineralni šampantec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se pričeteje iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Škuar'a uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bilo protinastih snovi navzete kos'i v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri onacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi ima kisló vodo P. Sollinger v Trstu.